

SPRAVODAJCA

ZVÄZU SLOVENSKÝCH FILATELISTOV

www.slovenskafilatelia.sk

ISSN 1338-2098

2020/1

SPOLOČNÉ VYDANIE S TALIAŇSKOM

ACT NOW

1. OSPRCHOVAŤ SA ZA 5 MINÚT
2. OBMEDZIŤ POUŽÍVANIE AUTA
3. ZNIŽIŤ SPOTREBU MÄSA
4. POUŽÍVAŤ LOKÁLNE VÝROBKY
5. TRIEDIŤ ODPAD
6. ZHASIŇAŤ SVETLO
7. VYBERAŤ ZÁSTRČKU ZO ZÁSUVKY
8. NABÍJAŤ A OPÄŤ POUŽÍVAŤ
9. MÓDA BEZ PLYTVANIA
10. NOSIŤ SI NA NÁKUP VLASTNÉ VRECKÁ

SLOVENSKO 1,20

SPOLOČNÉ VYDANIE S TALIAŇSKOM MILANOFIL 2020 | EMISSIONE CONGIUNTA CON ITALIA MILANOFIL 2020

MILANOFIL 2020

- ACT NOW -

17. 1. 2020 * **75. výročie tragických udalostí v obciach Ostrý Grúň a Klak** * príležitostná známka * N+R: R. Cigánik * OTp+OF Tiskárna Hradištko * PL: 10 ZP, TF: ? PL * papier FL * HZ 13 ½ * FDC N+R: R. Cigánik, OTp Tiskárna Hradištko * náklad: 200 tis. (20 tis. PL)

705) Symbolická kresba

705	1,90 € viacfarebná.....	1,90
705	PL (167x110 mm).....	19,00
705	FDC	2,80

28. 2. 2020 * **100. výročie založenia Slovenského národného divadla** * príležitostná známka * N: D. Olejníková * OF Tiskárna Hradištko * PL: 50 ZP, TF: 2 PL * papier FL * HZ 13 ½ * FDC N: D. Olejníková, OF BB print * náklad: 1,5 mil.

707) Stará budova SND, divadelné postavy

707	0,65 € viacfarebná.....	0,65
707	FDC	1,55
707	PaL	1,61
707	špeciálny PaL	6,00

14. 2. 2020 * **75. výročie Organizácie spojených národov** * príležitostná známka * N: M. Benčík * OF Tiskárna Hradištko * PL: 35 ZP, TF: 2 PL * samolepiaci papier BP * vlnitý výsek, ZP na PL oddelené čiarkovým prie-sekom 5 * FDC N: M. Benčík, OF BB print * náklad: 770 tis.

706) Vlajky členských štátov OSN

706	0,75 € viacfarebná.....	0,75
706	FDC	1,65
706	PaL	1,61

13. 3. 2020 * **Veľká noc 2020: Tradičná slovenská modrotlač** * príležitostná známka * N: A. Ferda * OF Tiskárna Hradištko * PL: 50 ZP, TF: 2 PL (A); ZZ: 10 ZP (B), TF: 6 ZZ * papier FL (A), samolepiaci BP (B) * HZ 13 ½ (A), vlnitý výsek 9 ½ : 9 ¼ (B) * FDC * N: A. Ferda, OF BB print * náklad: A – 2 mil., B – 50 tis. (5 tis. ZZ)

708) Kvetinové vzory slovenskej modrotlače

708A	T2 50 g viacfarebná, známka z PL.....	0,65
708B	T2 50 g viacfarebná, známka zo zošitka.....	0,65
708	FDC	1,55
708	ZZ	6,50
708	CP	1,05

**Vydáva ZSF v Bratislave
pre vnútornú potrebu**

Adresa redakcie:

Sekretariát ZSF
Radlinského 9
812 11 Bratislava

Mobil: 0911 287 951

E-mail: zsfslv@gmail.com

Redakčná rada:

Vojtech Jankovič - predseda
Zdeněk Baliga
Martin Polovka

Redakcia:

Vojtech Jankovič
– šéfredaktor,
Zdeněk Baliga
– technický redaktor

Grafická úprava:

Vydavateľstvo a grafické
štúdio **ADDA**

mobil: 0915 80 50 20

WEB: www.lacna-tlac.sk

Ročník: XXII.

Číslo: 1/2020

Náklad: 750 ks

Strán: 36

Uzavierka: 18. 7. 2020

Dané do tlače: 23. 7. 2020

Vyšlo: 28. 7. 2020

ISSN 1338-2098

Úvodník

Naštartovanie pozitívnych zmien4

Informácie z vedenia

Zväzové benefity.....5

Zväzová webová stránka www.slovenskafilatelia.sk.....7

Zväzový život

Trenčiansky filatelistický rok 20198

Zberatelia z Partizánskeho sa stretávajú už 76 rokov11

A prečo nie je aj filatelia (filatelia na školách)12

Čo nebolo, môže byť (filatelia na školách)14

Výstavy a vystavovanie

Ad: Správa o Svetovej výstave CHINA 2019.....16

Otvorené dvere aj pre zberateľov pohľadníc.....18

Pravidlá pre hodnotenie exponátov pohľadníc
na výstavách ZSF 20

Pokyny pre posudzovanie exponátov pohľadníc
na výstavách ZSF21

Súťažné filatelistické výstavy 24

Odborné filatelistické spoločnosti

Zasadanie Slovenskej filatelickej akadémie v Trenčíne 26

Slovenská pošta informuje

Filatelistické exponáty Slovenskej pošty.....27

Poštová história

101 rokov od premenovania Prešporku na Bratislavu29

Spoločenská kronika

Naše rady opustil doc. PhDr. Ivan Chalupecký, Dr. h. c.32

A je nás o jedného menej – Ing. Ján Čaplovič32

Náš jubilanť 70 ročný plk. v. v. Ing. František Horečný.....33

Lubomír Floch oslávil 75 rokov..... 34

Inzercia

Inzercia ZSF 34

Naštartovanie pozitívnych zmien

Nové číslo nášho zväzového časopisu je prvým krokom nového vedenia ZSF a novovytvorenej redakčnej rady v snahe urobiť zo zväzového časopisu médium pre všetkých členov. Tento zámer sa snažíme naplniť zvýšením rozsahu článkov venovaných zväzovému životu a minimalizovaním uverejňovania oficiálnych zväzových dokumentov, ktoré záujemcovia nájdu na oficiálnej zväzovej stránke www.slovenskafilatelia.sk. Samozrejme, nebudeme ich ignorovať! Najdôležitejšie dokumenty týkajúce sa významnej časti členov alebo majúce významný celozväzový dopad budeme uverejňovať celé, dokonca aj so sprievodným komentárom. V tomto čísle prinášame doteraz absentujúci prehľad benefitov členstva v ZSF, ktorý predkladáme členom na posúdenie a prípadné doplnenie.

Hlavnou náplňou tohto čísla sú výstavy a vystavovanie. Prečo, keď sa týkajú len malého počtu vystavovateľov? Možno malého počtu tých, ktorí vystavujú (aj na tomto chceme popracovať), no veľkého počtu tých, ktorí sa výstav zúčastňujú, pomáhajú pri ich príprave a propagácii. Výstavy sú akési míľniky, možno až pamätníky, ktoré po sebe zanechávajú – plne si to uvedomíte pri listovaní publikácie Filatelistické výstavy ZSF 1969 – 2019, ktorú pripravil Miroslav Ňaršík s kolektívom. A v neposlednom rade filatelistické výstavy sú najdôležitejším faktorom propagácie nášho zväzu a, ak budeme trochu šikovnejší, budú aj výdatným zdrojom získavania nových členov. Veríme, že tomu napomôže aj najdôležitejšia novinka

týchto dní, ktorou sú nové pravidlá pre vystavovanie exponátov pohľadníc na súťažných výstavách. Skutočne zažívame revolučnú zmenu, ktorá otvára dvere filatelistických výstav a súťaží aj zberateľom pohľadníc. Príprave pravidiel, ktoré sú odvodené od pravidiel svetovej filatelistickej federácie FIP,

no zároveň uspôsobené na naše pomery, sme v rámci Výstavnej komisie ZSF venovali veľké úsilie. Preto veríme, že predložený prvotný návrh bude prijatý pozitívne a podnieti vznik nových súťažných exponátov pohľadníc, pohľadníc nášho krásneho Slovenska, jeho špecifiká a zákutí, ktoré sa dostanú formou exponátov medzi ostatných zberateľov i laickú verejnosť u nás i v zahraničí.

Problematiku výstav a vystavovania dopĺňa prehľad pripravovaných súťažných výstav a prehľad úspešných filatelistických exponátov Slovenskej pošty, a. s., ktoré získali mimoriadne ocenenia dokonca na viacerých svetových výstavách – gratulujeme!

Ďalšou oblasťou, ktorú sa v tomto čísle snažíme pokryť je poštová história.

Medzi regionálnymi a klubovými aktivitami zo života nášho zväzu, nájdeme aj dva príspevky no oživenie vyučovania filatelie na školách, tentokrát nielen na základných ale na univerzitách tretieho veku.

Nezabúdame ani na a jubilantov a tých, ktorí nás v nedávnom období opustili...

Želáme vám príjemné čítanie.

*Vojtech Jankovič,
šéfredaktor*

Zväzové benefity

Vojtech Jankovič

Nové vedenie zväzu si dalo ako jednu z hlavných úloh posilniť význam zväzu a zvýšiť jeho členskú základňu. A v dlhodobom horizonte vytvoriť početnú a finančne silnú „stavovskú“ organizáciu zberateľov známok a ďalších poštových materiálov (filatelistov) a príbuzných zberateľských odvetví (teraz zberatelia pohľadníc, možno časom aj zberatelia odznakov, mincí, bankoviek, medailí a iných memorabiálií a dokumentov).

Na splnenie svojho cieľa nevyhnutne potrebujeme posilnenie povedomia o aktivitách a sile nášho zväzu, kam automaticky patrí potreba poznať (a vedieť využiť) jeho benefity, po slovensky výhody a práva členov, ktoré svojim členom náš zväz ponúka. Musím sa priznať, že mi nie je jasné, prečo také niečo neurobili predchádzajúce vedenia nášho zväzu, osobná skúsenosť hovorí, že sa tomu dokonca bránili, no to teraz nie je podstatné. Čo je podstatné je fakt, že náš zväz má čo svojim členom ponúknuť a aj im to ponúka. Paradox je v tom, že si ich ani členovia, tobôž zberatelia mimo zväzu vôbec neuvedomujú, nie to že by ich využívali a cítili, že členstvo v našom zväze dáva zmysel. A čo urobíme, keď si ich neuvedomujú? Uvedomíme ich! A napíšeme ich čierne na bielom.

Zoznam súčasných benefítov pre členov ZSF:

- **Odborné poradenstvo pre členov ZSF:**
Bezplatné odborné poradenstvo v oblasti zberateľstva cez odborné komisie ZSF a odborná pomoc pri ohodnocovaní zbierok a predaji filatelistickej pozostalosti.
- **Informačný servis pre členov ZSF:**
Pravidelné informácie z domova i zo zahraničia formou zväzového časopisu a webovej stránky (o. i. zasielanie časopisu poštou priamo na adresy členov).
- **Inzercia pre členov ZSF:**
Bezplatná inzercia vo zväzovom časopise a na zväzovej webovej stránke.
- **Odborné vzdelávanie pre členov ZSF:**
Odborné vzdelávanie formou odborných prednášok a odborných článkov vo zväzovom časopise a na zväzovej webovej stránke (o. i. Dni filatelie Slovenska).
- **Podpora zberateľských aktivít pre členov ZSF:**
Organizovanie celoslovenského filatelistického života (o. i. burzy a zberateľské stretnutia) a podpora členstva v medzinárodných zberateľských organizáciách (o. i. pomoc s tlmočením a prekladom).
- **Organizovanie filatelistických výstav a podpora vystavovania:**
Organizovanie súťažných filatelistických výstav a podpora účasti na nich (o. i. výstavné zariadenie, zväzoví porotcovia), podpora účasti na medzinárodných filatelistických výstavách (o. i. národní komisári, príspevky na rámové poplatky, príspevky na vycestovanie), odborná pomoc pri tvorbe filatelistických exponátov (o. i. výklad
- **Novinková služba pre členov ZSF:**
Spôhlivé a rýchle dodávanie novinek slovenských známok a ostatných produktov Slovenskej pošty za najvýhodnejších podmienok.

výstavných pravidiel, odovzdávanie skúsenosti pri úprave exponátov).

- **Atraktívne členské prémie pre členov ZSF:**

Atraktívne a hodnotné filatelistické produkty (inak nedostupné na trhu) ponúkané výlučne členom ZSF poskytované za kalendárny rok.

- **Zastupovanie členov ZSF voči tretím stranám:**

Zastupovanie členov a ich záujmov voči tretím stranám (o. i. komunikácia so zodpovednými osobami ohľadne prípravy emisných plánov a realizácie poštových známok cez zástupcov ZSF v pracovných komisiách Ministerstva dopravy a výstavby SR a Slovenskej Pošty, a. s.), podpora pri príprave a vydávaní poštových známok formou predloženia návrhov príslušnej komisii, podpora pri vydávaní príležitostných pečiatok, poštových lístkov a ďalších filatelistických materiálov, vrátane finančnej podpory pri vydávaní príležitostných pečiatok k významným filatelistickým podujatiam a okrúhlym výročiam filatelistických klubov a združení.

- **Zľavy na zberateľských podujatiach pre členov ZSF:**

Zľavy pri vstupe, zľavy pri predaji stolov a stánkov (o. i. Bratislavské zberateľské dni).

- **Zľavy u obchodníkov pre členov ZSF:**

Zľavy pri nákupe katalógov známok a iného materiálu u vybraných obchodníkov.

- **Prístup do Poštového múzea pre členov ZSF:**

Možnosť bezplatného prístupu do niektorých pre verejnosť neprístupných priestorov Poštového múzea v B. Bystrici.

Zoznam plánovaných benefítov pre členov ZSF (podľa možnosti ZSF a záujmu jeho členov):

- **Novinková služba pre členov ZSF:**

Rozšírenie na novinky Českej republiky, Maďarska, Rakúska a Poľska.

- **Informačný servis pre členov ZSF:**

Rozšírenie na pravidelné informácie z domova i zo zahraničia formou emailových informácií (o. i. informovanie o aktuálnych filatelistických podujatiach).

- **Celoslovenské zberateľské aktivity pre členov ZSF:**

Zvýhodnené členstvo v celoslovenských zberateľských organizáciách.

- **Súťaže a atraktívne vecné ceny pre členov ZSF:**

Organizovanie súťaží a atraktívne hodnotné filatelistické produkty venované členom alebo vydané len pre členov (o. i. vedomostné súťaže, Anketa o najkrajšiu poštovú známku, pečiатku, FDC, Laureát ZSF, filatelistické výstavy).

- **Zvýhodnenie pri predaji pre členov ZSF:**

Zľavy pri predaji (alebo bezplatný odber) vlastných filatelistických produktov – predaj výhradne členom ZSF alebo členom ZSF so zľavou.

- **Zľavy pri overovaní známok pre členov ZSF:**

Zľavy pri overovaní známok zväzovými znalcami.

- **Zľavy pri aukciách pre členov ZSF:**

Zľavy vo vybraných aukciách tretích strán a zvýhodnený predaj a nákup vo vlastnej zväzovej aukcii.

- **Prístup do zväzovej knižnice pre členov ZSF:**

Bezplatný prístup k odbornej filatelickej literatúre vo zväzovej knižnici a zvýhodnené výpožičné podmienky.

- **Bezplatný vstup do poštových múzeí pre členov ZSF:**

Bezplatný vstup do Poštového múzea v Banskej Bystrici a do Poštovního musea v Prahe.

- **Webová stránka pre členov ZSF:**

Volný alebo zvýhodnený prístup do klientskej zóny webovej stránky a využívanie špeciálnej funkcionality ako katalóg slovenských známok, údržba vlastnej zbierky, podpora tvorby exponátov, zvýhodnená inzercia.

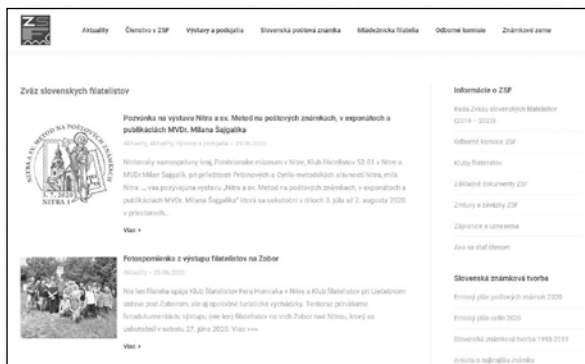
Ak máte akékoľvek otázky, či pripomienky k súčasným alebo návrhy na nové benefity, prosím, napíšte nám cez adresu filanotes@gmail.com.

Vopred ďakujeme!

Zväzová webová stránka www.slovenskafilatelia.sk

Vojtech Jankovič

Nové vedenie ZSF sa snaží ísť s dobou, a preto sa okrem skvalitnenia obsahu svojho tlačenejho média (časopis SPRAVODAJCA ZSF) postupne venuje aj modernizácii formy a hlavne obsahu svojho elektronického média – zväzovej webovej stránky, na ktorú vás týmto srdečne pozývame: www.slovenskafilatelia.sk.

Máme svoje predstavy, sú však limitované hlavne personálnymi kapacitami a v menšej miere aj finančnými obmedzeniami. Aj napriek tomu sa nám darí posúvať dopredu. No bez členov – aktívnych a zdravo kritických návštevníkov, čitateľov a prípadne aj prispievateľov to nepôjde. Preto vás prosíme o návštevu stránky, zaslanie podnetov a pripomienok, a samozrejme, aj o nové príspevky o dianí vo vašom klube alebo okolí, o filatelistických výročiach,

výstavách (aj propagačných), oslavách, jubileách i smutných udalostiach (napíšte nám cez adresu filanotes@gmail.com). Každý váš podnet, resp. príspevok pozorne posúdime, spracujeme a podľa jeho formy publikujeme na zväzovej webovej stránke, prípadne aj v zväzovom časopise a na spriatených webových stránkach. Vopred ďakujeme a veríme, že spolu sa nám podarí dokázať, že „Slovenská filatelia žije!“

Trenčiansky filatelistický rok 2019

Jozef Korený

Klub filatelistov 52-19 pri Posádkovom Klube Trenčín realizoval v roku 2019 všetky hlavné podujatia Zväzu slovenských filatelistov v spolupráci s Posádkovým klubom Trenčín. Trenčín sa tak stal v roku 2019 hlavným mestom slovenskej filatelie. Realizoval tieto podujatia:

K vzniku Slovenskej republiky bol v Posádkovom klube v dňoch 2. 1. – 28. 2. 2019 vystavený klubový exponát Slovensko 1993 – 2004.

Na združenej expozícii Generál Štefánik, ktorá bola vo foyer Trenčianskeho samosprávneho kraja od 1. 2. – 28. 2. 2019, bol prezentovaný skenovaný exponát M. R. Štefánik autora Ing. Jána Maniacka st. (in memoriam) z Nitry a exponáty Trenčianskeho múzea, Nadácie M. R. Štefánika z Bratislavy, MV SR Štátneho archívu Trenčín a Klubu numizmatikov pri PK Trenčín. Na podujatí spolupracovali Ing. Karol Milan a Jozef Korený.

Dňa 13.2.2019 klub uskutočnil výročnú členskú schôdzu, na ktorej zvolili vedenie klubu a delegátov na snem Združenia KF Zs regiónu a na 2. snem ZSF. Za delegáta na obe rokovania bol zvolený Ing. Karol Milan.

Pre Kluby letcov a parašutistov predniesol dňa 13. 3. 2019 prednášku Jozef Korený na tému Udalosti pred začiatkom 2. svetovej vojny v rokoch 1935 – 1939 s ukázkami historických poštových dokumentov.

V dňoch 1. 3. – 31. 3. 2019 vystavila Andrea Bečárová exponát Známkový rok na známkach.

Exponát M. R. Štefánik - vedec, vojak, diplomat vo filatelii a numizmatike bol vystavený vo foyer Posádkového klubu v dňoch 1. 4. – 31. 5. 2019. Na podujatí spolupracovali Ing. Ján Maniacké ml., Ing. Karol Milan a Jozef Korený.

Dňa 28. 4. 2019 sa v Parku Dr. Milana Rastislava Štefánika pri jeho pamätníku uskutočnil pietny akt pri príležitosti 100. výročia jeho tragickej smrti 4. 5. 1919 položením venca s kultúrnym programom. Slávnostný prejav predniesol Jozef Korený – čestný predseda KF 52-19 Trenčín.

Minister obrany Slovenskej republiky Peter Gajdoš udelil 13. júna 2019 v Bratislave Pamätný list npráp. v. v. Jozefovi Korenému za nomináciu v ankete Vojenský čin roka 2018 v kategórii „Priateľ Ozbromených síl Slovenskej republiky“ za propagáciu armády, jej histórie a súčasnosti prostredníctvom publikačnej činnosti, usporiadaním výstav a prednáškovou činnosťou.

V dňoch 7. 6. – 16. 6. 2019 sa v priestoroch Posádkového klubu uskutočnila medzinárodná filatelistická výstava mladých

Dňa 14. 8. 2019 sa konala vernisáž filokartistického exponátu Moje cesty po Škótsku Jána Fabuša v Dennom centre

filatelistov JUNIORFILA 2019 Trenčín. Kurátorom výstavy bol Ing. Karol Milan.

Filatelistická olympiáda mládeže Slovenska sa konala v dňoch 13. - 15. 6. 2019 a finále filatelistickej olympiády 14. - 16. 6. 2019 v priestoroch Posádkového klubu.

V júli 2019 vydala Poľská pošta v Gdaňsku dva beznominálové poštové lístky s portrétmi a menami čs. letcov, ktorí sa zúčastnili bojov v Poľsku v septembri 1939 a ktorých vyhotovenie inicioval Jozef Korený a návrh realizoval Jerzy Zimnicky z Malborku.

Exponát Európske maliarstvo po 17. storočí vystavila Zuzana Sulová v dňoch 17. 6. - 31. 7. 2019.

V dňoch 4. - 7. júla 2019 sa v srbskej Vojvodine v obci Apatin konala 8. Medzinárodná filatelistická výstava, na ktorej vystavil Jozef Korený exponát Česko-Slovensko v kontexte II. svetovej vojny 1939 - 1945.

K 75. výročiu Slovenského národného povstania 1944 vystavili exponáty Jozef Korený a MUDr. Miroslav Malaya v dňoch 1. 8. - 31. 8. 2019 vo foyeri Posádkového klubu Trenčín.

V dňoch 9. - 11. 8. 2019 sa v srbskej Vojvodine v obci Báčsky Petrovec konala XV. medzinárodná filatelistická výstava PETROVEC FILA 2019, ktorej sa zúčastnil Jozef Korený exponátom Česko-Slovensko v kontexte II. svetovej vojny 1939 - 1945.

tre Trenčín - Sihof. Výstava bola otvorená do 30. 9. 2019.

K 80. výročiu začatia II. svetovej vojny Jozef Korený vystavil v dňoch 1. 9. - 30. 9. 2019 na 12 výstavných plochách exponát Poľsko v 2. svetovej vojne 1939 - 1945 v priestoroch Posádkového klubu Trenčín.

K 2. snemu Zväzu slovenských filatelistov vystavil v dňoch 26. 9. - 15. 10. 2019 Miroslav Ňaršík - predseda ZSF, exponát Filatelistické výstavy ZSF 1969 - 2019.

Dňa 28. 9. 2019 sa v Posádkovom klube konal 2. snem Zväzu slovenských filatelistov. Delegátom za KF 52-19 bol Ing. Karol Milan. Snem zvolil nové vedenie ZSF. Za predsedu ZSF bol zvolený RNDr. Pavol Lazar. Technický servis pre hladký priebeh snemového rokovania zabezpečovali členovia klubu filatelistov Ing. Karol Milan, Ing. Jiří Egg, MUDr. Albín Ferenc, Jozef

ZVÄZOVÝ ŽIVOT

Korený a Marta Koprivňanská z Posádkového klubu.

Ing. Ivan Kubela inicioval vydanie poštového lístka k 100. výročiu

narodenia Vojtecha Zamarovského, ktorý bol vydaný s príležitostnou pečiatkou 5. 10. 2019 a poštový lístok Holubyho chata.

Dňa 26. 10. 2019 sa v Posádkovom klube konalo zasadanie Slovenskej filatelickej akadémie.

V dňoch 4. – 29. 11. 2019 bol v Dennom centre Trenčín - Sihoť vystavený exponát Slovenské výtvarne umenie na poštových známkach Iva Velikého (in memoriam) v úprave Ing. Karola Milana.

Členovia Klubu Fera Horniaka Ing. Karol Milan, Ing. František Horečný, MUDr. Albín Ferenc, Jozef Korený a Ján Fabuš sa zúčastnili 30. 11. 2019 stretnutia v Nitre.

Filatelistický exponát Svet húb predstavil v dňoch 18. 10. – 17. 11. 2019 Ing. Karol Milan.

Exponát Vianoce a Nový rok Ing. Miliny Lonekovej (in memoriam) predstavil Ján Fabuš v spolupráci s Ondrejom Sulom a Ing. Karolom Milanom.

Pre členskú základňu a širokú verejnosť zorganizoval KF 52-10 Trenčín tri celoštátne burzy v dňoch 24. 2., 26. 5. a 17. 11. 2019.

Tajomník KF Ing. Karol Milan vyhotovil grafické návrhy pre 2. snem Združenia klubov filatelistov Zs. regiónu v Nitre 11. 5. 2019, pre Klub vojenskej histórie SZPB v Trenčíne prítláč Čs. vojsko vo Francúzsku 1939 – 1940, Čs. vojaci po boku víťazných spojencov a kpt. Jozef Jablonka - najúspešnejší čs. vojnový parašutista, 1150. výročie úmrtia Konštantína Filozofa - Nitra Chrenová a prítláče k výstave JUNIORFILA 2019, Filatelickej olympiáde Mladých filatelistov, poštový lístok k 750. výročiu prvej písomnej zmienky o obci Trenčianska Turná vydaný 16. 8. 2019, poštový lístok k 101. výročiu ukončenia 1. svetovej vojny pri príležitosti pietnej spomien-

používa 8ks Kultúrno - informačné centrum mesta Trenčín.

Ocenenia so dostalo členom KF od KF z Malaciek pri príležitosti 90. výročia KF, od KF v Bytči pri príležitosti 75. výročia KF a ZSF pri príležitosti 2. snemu ZSF 28. 9. 2019.

Dňa 11. 12. 2019 Stanislav Martinák usporiadal spoločenské posedenie pri príležitosti ukončenia pracovnej činnosti ako vedúci Posádkového klubu Trenčín. Za jeho pôsobenia získal náš klub i ďalšie kluby dôstojne miesto pre svoju činnosť.

ky 11. 11. 2019 o 11:11 hod. Trenčín - vojenský cintorín Zábranie a 12 návrhov turistických kašietov pre mesto Trenčín, z ktorých

Aj touto cestou mu veľmi pekne zo srdca ďakujeme. Podujatia sa zúčastnili Ing. Karol Milan a Jozef Korený.

Podujatia Slovenskej pošty, a. s., v Bratislave pri príležitosti Dňa poštovej známky a filatelie 18. 12. 2019 sa zúčastnili Ing. Karol Milan, MUDr. Albín Ferenc.

Klub filatelistov 52-10 mal aj smutné udalosti. Rozlúčili sa s Pavlom Juroškom (11. 3. 1936 – 18. 5. 2019) – ex tajomníkom KF, a Jozefom Oravcom (28. 4. 1932 – 25. 8. 2019) – novinkárom KF. Česť ich pamiatke!

Čo dodať na záver tejto retrospektívy? Úlohou oboch klubov je stále sa verejnosti pripomínať, a tak propagovať filateliu ako zdroj zábavy a poučenia, ako príspevok do kultúrnych akcií v Trenčíne cez INFO, web stránku ZSF a www.postoveznamky.sk. Je to recept aj pre ostatné kluby filatelistov na Slovensku, ako sa prezentovať na verejnosti a získavať nových, tak potrebných členov.

Zberatelia z Partizánskeho sa stretávajú už 76 rokov

Klub filatelistov 52 - 40 Partizánske

Klub filatelistov v Partizánskom oslavuje 1. februára 76. výročie svojho založenia. V poslednom období zaktivizoval svoju činnosť a v minulom roku pri príležitosti 70. výročia vysvätenia Kostola Božského Srdca Ježišovho vydal filatelistický

tlačový list, korešpondenčný lístok a poštovú príležitostnú pečiatku v spolupráci s dekanom Vladimírom Farkašom.

V roku 2019 klub usporiadal výstavu vo Vodnom hrade pri príležitosti 75. výročia svojho založenia. Pri tejto príležitosti bol vydaný výročný bulletin, dva korešpondenčné lístky, pamätný list a bola používaná poštová príležitostná pečiatka.

V tomto roku pripravujú zberatelia poštovú výstavu pri príležitosti 135. výročia vzniku pošty v Šimonovanoch. Pri príležitosti 760. výročia založenia Šimonovian bude vydaná poštová znám-

ka s motívom Vodného hradu. Jej inaugurácia je naplánovaná na 4. septembra 2020 v tamojšom kaštieli. Pripravuje sa aj vydanie filatelistického tlačového listu so zábermi pamätihodnosti Šimonovian.

Viac informácií o klube a jeho aktivitách získate u predsedu Jozefa Šiarika – tel. 0911 724 131, e-mail: siarikj@gmail.com. Klubové stretnutia sa konajú každú nedeľu od 9:00 do 11:00 h v Centre voľného času v Partizánskom.

A prečo nie je aj filatelia (filatelia na školách)

Ján Mička

Nedávno som v televíznych novinách videl krátku reportáž z jednej základnej školy - jedinej na Slovensku, v ktorej je povinné vyučovanie predmetu *sokoliarstvo* alebo *ornitológia*. Pred časom zasa bola reportáž o ZŠ zameranej na liečivé rastliny. Domnievam sa, že v týchto školách pracuje zaniatený učiteľ v danej oblasti a požiadal riaditeľa ZŠ o takúto možnosť vyučovania. Predpisy ministerstva školstva to umožňujú v každej škole. Forma vypracovania individuálnych vzdelávacích plánov nie je presne stanovená, každá škola si môže nájsť vlastný spôsob vypracovania plánov, pričom

musia byť dodržané základné podmienky vypracovania individuálnych vzdelávacích plánov a uvedené údaje, ktoré musí každý plán obsahovať.

Pri vypracovaní a uplatňovaní individuálneho výchovno-vzdelávacieho plánu treba vziať do úvahy reálne stanovené vzdelávacie ciele, ktoré môže dosiahnuť, podstatné časti učebných osnov, resp. ich modifikáciu, špeciálno-pedagogický servis, zabezpečenie učebných pomôcok a učebných materiálov, úpravu prostredia školy, triedy v závislosti na špecifikovaní zvoleného zámeru, spôsob hodnotenia učebných výsledkov žiaka. V relácii vystupovali žiaci,

ako z rúk vypúšťajú a chytajú dravce v rukaviciach, kŕmili vtákov, na hriadkach pestovali nechtík lekársky, zberali na čaj repík lekársky, sušili ho a pod.

Pomyslel som si, prečo sa nenájde učiteľ - filatelist, ktorý by v škole zaviedol ako nový predmet so špecializáciou *filatelia*? Metodických príručiek na vedenie takého predmetu je dostatok, nájdete dosť odborných príspevkov Ing. Bachratého, Dr. Jankoviča, Alexa Urminského, Mgr. J. Mičku a iných, ktoré možno využiť k problematike filatelie (Témy: poštové známky, odtlačky výplatných strojov, tvorba exponátov, pohľadnice, známkové krajiny, staršie katalógy a iné). Niektoré činnosti možno plniť v spolupráci s učiteľmi ostatných predmetov – napr. výtvarnej výchovy (návrh poštovej známky), zemapisu (známkové krajiny), dejepisu (história obce, mesta, republiky), slovenského jazyka a literatúry (básnici a spisovatelia) atď. Príkladov z minulosti je dostatok, prečo ich nevyužiť? Keď pred niekoľkými rokmi bol viackrát po sebe vybraný návrh žiakov jednej školy z Komárna, bol to dôkaz vynikajúcej práce tamojších (alebo jedného?) učiteľov výtvarnej výchovy. A v školách z predkladaných prác žiakov možno konať pravidelnú výstavku so sys-

tematickou obnovou prác žiakov. Materiálne iste pomôžu členovia KF vlastnými prebytkami známok, FDC, možno využiť korešpondenciu z obálok dochádzajúcu na ZŠ na zmyvávanie známok. Možno PO-FIS na požiadanie poskytne materiál pri organizovaní súťaží a ako metodický materiál pre učiteľa možno využiť aj kedysi vydávané (a dodnes nevyužívané Filatelistické state) aj katalógy svetovej výstavy PRAGA 88 so slovníkom odborných termínov. A v súčasnosti možno využiť aj získanie príležitostných poštových pečiatok uverejňovaných na webe Pofisu. Mnoho informácií získa vedúci učiteľ, ale aj žiaci hľadaním na počítači, riaditeľ školy bezpochyby umožní vyučovanie niektorých hodín filatelie v počítačovej učebni školy v súlade so stanoveným rozvrhom. Počty hodín pre jednotlivé ročníky ZŠ stanovuje učebný plán, k nim pristupujú ešte povinne voliteľné predmety (cvičenia z matematiky, slov. jazyka, praktická a i.) a voliteľné – disponibilné hodiny. Tie sú možnosťou pre našu filateliu v rozsahu 2 – 4 hodiny týždenne, podľa rozhodnutia učiteľa predmetu. Ukazuje sa ako vhodná spolupráca s učiteľmi ďalších predmetov (cudzí jazyky - písanie do zahraničia, zahraničná výmena známok, matematiky – rysovanie rámkov okolo albumového listu a známok, meranie rozmerov zúbkovania – zlomky atď.) Domnievam sa, že voliť maximum hodín pre začiatok je nevhodné, 1 – 2 hodiny postačia. Ja som to raz skúsil so zberom liečivých rastlín na špecializovanom letnom tábore mladých filatelistov v Škole v prírode na Dobrej Vode. Na lúke sme nazbierali repík lekársky, deti spoznali ľubovník bodkovaný, kostihoj, kuchárky v jedálni navarili repíkový čaj, pridali doň fľašu sirupu

a všetci si ho pochvaľovali. Tak čo, skúsíte to, keď skončí táto nešťastná koronavírusová pliaga?

Komu sa toto všetko zdá náročné, môže v škole založiť aspoň krúžok mladých filatelistov v rozsahu 1-2 hod. týždenne. K činnosti iste poslúžia i stále platné vzdelávacie poukazy na financovanie záujmovej činnosti, takže aj na odmenu vedúcemu sa niečo „ujde“.

Čo nebolo, môže byť (filatelia na školách)

Vojtech Jankovič

Po prečítaní príspevku Janka Mičku – **A prečo nie je aj filatelia** som si uvedomil, že moje aktivity, a tým aj tento príspevok, sú jeho voľným pokračovaním. A hlavne nielen teoretickými (na čo sme takmer naslovovzatí odborníci), ale aj praktickými odpoveďami na jeho otázku.

O čo ide? O zavedenie výučby filatelie alebo širšej oblasti zberateľstva do škôl. Janko síce navrhuje zavedenie výučby filatelie na základné školy, ale prečo neskúsiť aj iné stupne? Konkrétne **na univerzity tretieho veku**. Prečo nie? povedal som si, keď som uvažoval, ako dostať filateliu medzi ľudí. Keď nám to príliš nejde s mládežou (aj napriek finančným injekciám do mládeže nemáme vedúcich, a tak populácia aktívnych mladých filatelistov postupne klesá), nie sme schopní efektívne osloviť ľudí v produktívnom veku (väčšinou majú iné starosti a na takéto panské huncútstva im nezostáva čas ani financie), prečo by sme neskúsili osloviť ľudí starších generácií? Tí už majú viac času, majú aj nejaké tie financie a hlavne hľadajú nie-

čo, čím svoj voľný čas zmysluplne zaplniť a pritom si potrénovať mozgové závyty a súčasne zostať medzi ľuďmi.

Zvážil som svoje možnosti, rozsah tém, ktoré by som vedel ponúknuť a, samozrejme, potenciálny záujem poslucháčov tejto vekovej kategórie a pripravil pracovný návrh. Po jeho vnútro-rodinnom pripomienkovaní (program je určený pre laikov a začínajúcich, takže nepotrebujem vedecké expertízy), som sa rozhodol osloviť slovenské univerzity tretieho veku. A výsledok? Žiadne triumfálne dobytie Berlína ale ani Waterloo. Inými slovami, zatiaľ sa ozvala len Univerzita tretieho veku pri Žilinskej univerzite, ktorej riaditeľke Ing. Lucii Hrebeňárovej, PhD., sa návrh zapáčil. A keďže pôsobia pri bývalej Vysokej škole dopravy a spojov v Žiline – a filatelia je úzko spätá s poštovou prevádzkou – navrhnutý študijný program dokonca súvisí s ich zameraním.

A myslím, že je aj dobre, že sa ozvala len jedna univerzita tretieho veku (verím, že ak sa nám tento program podarí rozbehnúť,

núť, pridajú sa aj ďalšie), lebo môj úvodný návrh programu sa ukázal ako len akýsi zárodok a bolo ho potrebné prepracovať a prispôbiť na potreby potenciálnych poslucháčov. Výsledkom je **vzdelávací modul Zberateľstvo a filatelia na Univerzite tretieho veku UNIZA v Žiline**, ktorý sa otvára v školskom roku 2020/2021 a na ktorí sú všetci záujemcovia vítaní.

Vzdelávací modul **Zberateľstvo a filatelia**, 1-ročné štúdium

UČEBNÝ PLÁN

ZIMNÝ SEMESTER – 20 HOD:

- Úvod do zberateľstva – špecifiká zberateľských oblastí, výber zberateľskej oblasti, zberateľské rarity a ich príbehy.
- Filatelia a zbieranie poštových známok – špecifiká, pošta a poštové služby, typy filatelistických materiálov, rarity a vzácnosti.
- Zberateľská komunita a zberateľský trh – organizácie, stretnutia, burzy, aukcie, komerčné a investičné zberateľstvo, zberateľstvo na internete.
- Zberateľská literatúra a informačné zdroje, získavanie informácií na internete.

- Zberateľské objekty a ich hodnota a kvalita, overenie pravosti, zhodnotenie zbierky.

LETNÝ SEMESTER – 20 HOD:

- Organizácia, uskladnenie, rozširovanie a budovanie zbierky, zberateľské pomôcky.
- Prezentácia a vystavovanie zbierky, pravidlá, výstavy a súťaže, úspešní vystavovatelia a ich exponáty.
- Filatelistická zbierka a exponát – postupy spracovania, tvorba a vystavovanie, ukážky typov exponátov.
- Ohodnotenie zbierky, certifikácia vzácných zberateľských objektov, falšovanie a ochrana zberateľov.
- Predaj alebo darovanie zbierky, spracovanie pozostalosti, alternatívne možnosti a ich výhody a nevýhody.

Bližšie sa o vzdelávacom module dozviete z rozhovoru, ktorý sme nahrali ako náhradu za úvodnú motivačnú prednášku – žiaľ, nemohla sa z dôvodov pandémie korona-vírusu uskutočniť. Prosím, vypočujte si ho a zväzte, či študijný program nie je vhodný pre vás alebo niekoho z vašich blízkych alebo okolia.

Relácia Jeden z lektorov U3V s Vojtechom Jankovičom (rozhovor): <https://youtu.be/HKotoAZIvy8>

Dovolím si pripojiť dve reakcie poslucháčok, ktoré si rozhovor vypočuli a takto zareagovali:

Anna Mikolková: „Ďakujem krásne kreatívnemu tímu U3V v Žiline za radosť a poznanie súvislostí histórie, filozofie, umenia pri rozprávaní s filatelistom p. Vojtechom Jankovičom. Jeho nadšenie pre príbehy, ktoré môžeme nájsť často i doma. Štúdium histórie a vôbec rozšírenie poznania nás všetkých posúva dopredu. Veľké ďakujem,

p. Jankovič, za vaše slová a príbehy nielen o Modrom Mauritiu. Úžasná relácia. Všetkým odporúčam si ju vypočuť. Zázitok, ktorý je nezabudnuteľný.“

Gabriela Hamalová: „Práve som si vypočula príjemný hlas pána Jankoviča. Priznávam, že zdala sa mi akási „suchá“ filatelia. Ale po jeho prístupe k zberateľstvu, ktoré je obohatené rozvíjaním poznania podľa témy, na ktorú zbieram známky, som prístupná aj filatelii a už v duchu rozoberám témy, ktoré by mohli byť mojím záujmom. Autá? Politici? Aj tie zvieratá by mohli byť. No neviem. Fakt ale je, že staré veci nadobúdajú hodnotu vývojom tak, ako tie známky, ktoré dnes stoja aj cez milión. Ani nevieme, aké hodnoty zahodil náš dedko, babka. A na koniec bola veľavravná básnička od Rúfusa: „.....kto sa díva, krásne veci poznáva.“ Ďakujem, inšpiratívna prednáška.“

Bližšie sa o študijnom programe Univerzity tretieho veku UNIZA v Žiline do-

zvierte na stránkach univerzity a z video-prezentácie.

ŽILINSKÁ UNIVERZITA V ŽILINE

Ústav celoživotného vzdelávania

Univerzita tretieho veku

Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina

Web: www.ucv.uniza.sk,

Email: u3v@uniza.sk,

Telefón: 0918/971 108

Ponuka štúdia v akademickom roku 2020/2021 (video-prezentácia): <https://youtu.be/apZ4fnT6wBg>

Pod'akovanie

Na záver sa chcem poďakovať pani riaditeľke Ústavu celoživotného vzdelávania Žilinskej univerzity v Žiline Ing. Lucii Hrebeňárovej a koordinátorkám Univerzity tretieho veku Ph.D. Martine Kardošovej-Kapitulíkovej a PhDr. Ľubici Mindekovej za ich záujem, porozumenie, trpezlivosť a podporu, ktorú príprave študijného programu Zberateľstvo a filatelia venovali.

Ad: Správa o Svetovej výstave CHINA 2019

Postrehy Jána Mičku (nielen) k svetovej výstave

Ján Mička

Priznám sa, že už dávno som nečítal taký pútavý kvalitný príspevok, ktorý bol uverejnený na portáli www.postoveznamky.sk (odkaz: <https://www.postoveznamky.sk/svetova-vystava-postovych-znamok-china-2019-pohlad-narodneho-komisara-a-porotcu>). Od svetovej výstavy CHINA 2019 uplynul už síce neja-

ký polrok, ale stále vo mne vyvolával potrebu vyjadriť k nemu v krátkosti svoje pocity. (Tiež preto, že to, čo začalo pred časom v Číne, dnes prežíva a pociťuje celý svet.) A tiež chcem porovnať trochu vlastné skúsenosti a poznatky z činnosti národného komisára FEPA výstavy Brno 2005. Ale porovnávať juhomoravskú metropolu

Brno spreď 15 rokov s ďalekovýchodnou Čínou súčasnosti a mojou prácou komisařa sa nedá. Tá bola sotva iba niekoľkými percentami v porovnaní s činnosťou dr. Jankoviča (aj ako skúseného publicistu, vystavovateľa a medzinárodného porotcu v Pekingu).

V prvom rade si uvedomujem, že jeho pobyt v Číne sa nezaobišiel bez krátkeho pôsobenia v „malom“ 10 miliónovom mestečku Wuchan, ktoré bolo vcelku nedávno v povedomí Európana ako oblasť prvá uzavretá pred vonkajším svetom pre karanténu pred koronavírusom, ktorý sa rozšíril do sveta. Musím sa iba čudovať tomu, ako sa ľudia z Európy pohybovali na miestach, zákonito v sťaženom informačnom prostredí Číny, aj keď dokonale popísaného úhľadnými čínskymi znakmi. A navyše pod starostlivým zrakom veľkého čínskeho brata, či skôr draka, bedlivo strážiaceho na možný nečínsky pôsobiaci vplyv niektorých vystavovateľov, ktorí by textom alebo filatelistickým materiálom výstavných exponátov na svojich albumových listoch uškodili dlhodobu pôsobiacu čínskej ideológii na domácich návštevníkov. Preto sa stalo, že noční domáci vlci niektoré nežiaduce materiály na výstav-

ných rámoch starostlivo prekryli baliacim papierom bez ich poškozovania.

Pocítil som radosť, že v priloženej fotodokumentácii autora príspevku boli počas nákladného veľkolepo poňatého slávnostného otvorenia s čínskym folklórom premietané aj známky spoločných vydaní Číny a medzi nimi trónili aj náš slovenský Bojnický zámok s Terasami Handan. A trochu ľutujem, že nemám čínsku príležitostnú výstavnú pečiatku so zúbkovanou holubicou, ktorá by sa hodila môjmu mladému filatelistovi do exponátu s tematikou Poštové a mierové holubice. Iba dúfam, že to nie je kašeť. Naši slovenskí vystavovatelia neobišli naprázdno, ich hodnotenia boli porotcami ocenené spravodlivo ťažkými, čínskym porcelánom unikátne zaliatymi (aj zakliatymi) medailami, ktoré hádam nepreťažili spolu s exponátmi povolenú hmotnosť batožiny národného komisára v lietadle, ktorý sa musel nebudaj cítiť ako čínsky „kuli“ na komplikovanom lete do Európy a domov na Slovensko.

Ale najviac čitateľa príspevku zaujala zrejme informácia, že CHINA 2019 bola prvou svetovou výstavou s otvorenou triedou pohľadníc – a veru, bolo sa načo

pozerat. Prišlo tak konečne už na to, že filatelisti sa môžu vrhnúť do svojich doteraz nevšímavých zaznávaných škatúl s kartami, aby z nich povyberali to najlepšie, čo v nich je, a pokúsili sa zostaviť súťažné exponáty. Ak aj na začiatku bude iba kvantita, po čase sa z nich zákonite vykryštalizuje kvalita schopná medzinárodnej konkurencii. Začiatky sú ťažké, len sa nebať a vydržať. A tiež je tu tak príležitosť pre mladých a začínajúcich mladých filatelistov využiť veľkonočné, vianočné a blahoprajné pohľadnice na starostlivé vytriedenie. Tvorba exponátu do triedy

pohľadníc tak môže rozšíriť klesajúci záujem detí o filateliu aj zvýšiť počet mladých filatelistov, lebo koniec koncov práca s pohľadnicami na tvorbe takéhoto exponátu je zrejme menej namáhavá a náročná (?) ako pipľavá práca s poštovou známkou. Vzor k napodobeniu nájde čitateľ v archíve, ak si na svojom počítači vygúgli materiál o filokartii od Alexa Urminského spred niekoľkých rokov o 1. „letúnskom dni v Piešťanoch“, myslím, že konanom v r. 1914. Je na ňom čo pozerat a obdivovať. A neskôr aj napodobniť.

Tak schuti do toho!

Otvorené dvere aj pre zberateľov pohľadníc

Vojtech Jankovič

Nie je tomu tak dávno, čo sme si uvedomili, že obrovský boom zbierania pohľadníc prináša so sebou vzrastajúci záujem zberateľov, zvýšený dopyt po odbornej literatúre a odborných informáciách, prípadne katalógoch s popisom a cenovými záznamami. A tiež vnútornú potrebu prezentovať svoje zbierky nielen pred kamarátmi, ale aj **pred (odbornou) verejnosťou** a prípadne za ne získať aj **prestížne ocenenie**. Veď kto by aspoň v kútiku duše netúžil po dobrom pocite pri pochvalných slovách alebo dokonca pri získaní cennej medaily od naslovovaných odborníkov na zbieranie pohľadníc? Alebo dokonca po tom takýmto uznávaným odborníkom sa skutočne aj stať?

S radosťou môžeme konštatovať, že všetko – pre tento virtuálne posledný krok do komnaty súťažného vystavovania – je pripravené a ZSF otvára dvere aj pre zberateľov pohľadníc. O čo konkrétne ide? O **vytvorenie samostatnej triedy pohľadníc** a v rámci

nej o **vytvorenie súťažných pravidiel pre vystavovanie exponátov pohľadníc a organizovanie súťažných výstav pohľadníc**.

Prečo potrebujú zberatelia pravidlá na vystavovanie? Lebo sa chcú svojimi zbierkami nielen pochváliť, ale chcú byť aj objektívne odborne ocenení. A tu sa im ponúka možnosť vytvoriť exponát, zúčastniť sa súťažnej výstavy a získať na nej ocenenie nielen laickou verejnosťou, ale dokonca aj odbornou porotou. A uznajte sami, to je niečo, kvôli čomu sa oplatí preštudovať zopár odsekov textu a zobrať za svoje základné výstavné pravidlá. V podstate nejde o striktné pravidlá, ale o **dobré mienené odporúčania či rady, alebo návody**, aby návštevníci výstavy aj odborná porota porozumeli a pochopili zámer vášho exponátu pohľadníc. Aké pohľadnice v exponáte použiť (alebo nepoužiť)? Ako pohľadnice usporiadať a rozumne popísať? Ako ukázať, v čom je jedi-

nečnosť vašej zbierky, v čom je váš exponát zaujímavý a čo nového ste v ňom priniesli a ktoré z jeho častí sú najzaujímavejšie?

Takéto výstavné pravidlá či rady nie sú vymyslené na zelenej lúke. Sú inšpirované dlhoročne budovanými pravidlami ďalších súťažných výstavných tried, najmä triedou tematickej filatelie, triedou celín a tiež triedou poštovej histórie a triedou tradičnej filatelie. Inšpirované v zmysle postavenia prvotných základných kameňov, ktoré sa postupne, ako bude trieda pohľadníc rásť, budú prispôbovať zberateľským možnostiam a požiadavkám. Tak nejako to vyzeralo aj pri ich vzniku. Po prvých nesmelých pokusoch na lokálnych propagačných výstavách sa nadšenci zbierania pohľadníc rozhodli ohodnotiť svoje prvé exponáty – **férovo si „zmerať svoje sily“**. Našťastie si uvedomili, že na hodnotenie potrebujú vzájomnú dohodu nielen čo, ale aj ako, koľko a prečo hodnotiť. Svoje skúsenosti zosumarizovali do prvých pravidiel, ktoré vyskúšali a na ďalších výstavách modifikovali, prispôbovali a zdokonaľovali. A tak mohli pokračovať na regionálnu, neskôr na národnú, potom na kontinentálnu a nakoniec až na svetovú úroveň súťažných výstav. A keď sa ukázalo, že tvorba exponátov pohľadníc je životaschopné odvetvie a zberatelia o vystavovanie majú záujem nielen regionálne, ale aj na svetovej úrovni, rozhodli sa kompetentní vo svetovej filatelickej federácii FIP schváliť základné všeobecne platné pravidlá. A práve tieto pravidlá sa nám podarilo vo výstavnej komisii ZSF (ďalej VK ZSF) prispôbiť na naše slovenské pomery, vezmúc do úvahy dlhoročné skúsenosti **Alexandra Urminského** z Piešťan – priekopníka vo vystavovaní pohľadníc na Slovensku, ktorý spracoval prvotnú

verziu výstavných pravidiel pre súťažné vystavovanie a hodnotenie pohľadníc.

Pravidlá predkladáme ich záujemcom na preštudovanie a inšpiráciu. Sme si vedomí, že vzniknú mnohé pripomienky a že možno s niektorými časťami nebude súhlas. No niekde sme chceli začať, aby aj na Slovensku mohli vzniknúť súťažné exponáty pohľadníc, ktoré sa budú páčiť a svojou kvalitou a spracovaním získajú kvalifikáciu na výstavy vyššieho rangu. A že nepotrvá dlho a na niektorej svetovej výstave sa objaví **kvalitný slovenský konkurencieschopný exponát pohľadníc**.

Pravidlá pre vystavovanie pohľadníc sa v skutočnosti skladajú z dvoch častí. Prvou sú samotné pevné **Pravidlá**, ktoré sú odvodené priamo od pravidiel svetových a ktoré navrhla VK ZSF a schválila Rada ZSF. Druhou časťou sú **Pokyny**, ktoré predstavujú akúsi slovenskú „kuchárku“, ktorá vysvetľuje, čo máme pod Pravidlami chápať a ako pristupovať k tvorbe a následne k hodnoteniu exponátov pohľadníc (pripravila ich tiež VK ZSF, no Rada ZSF ich len vzala na vedomie ako nie pevne stanované odporúčania). Inými slovami, Pokyny sú živým dokumentom, o ktorom predpokladáme, že bude pod palbou konštruktívnej kritiky a bude ho potrebné aktualizovať a dopĺňať o nové poznatky, alternatívne vysvetlenia, odporúčania a pod. Aby k tomu mohlo dôjsť, potrebujeme zopár prvých pionierov, ktorí sa do tvorby súťažných exponátov pohľadníc pustia. Veríme, že sa takí medzi nami nájdu. Ak ktokoľvek z nich bude potrebovať poradiť alebo sa len porozprávať o svojich skúsenostiach, zámeroch a plánoch, naše dvere – **dvere výstavnej komisie ZSF sú otvorené**. Najjednoduchšou formou komunikácie je email, zatiaľ cez adresu fi-

lanotes@gmail.com. No určite si vieme (a chceme) navzájom pomôcť aj pri osobných stretnutiach alebo na niektorom od-

bornom seminári, ktorý pre vás v najbližšom čase plánujeme. *Tak poďme do toho, dvere sú otvorené dokorán...*

Pravidlá pre hodnotenie exponátov pohľadníc na výstavách ZSF

Vojtech Jankovič

1. Trieda pohľadníc a súťažné výstavy

Trieda pohľadníc je súťažná výstavná trieda pre všetky stupne súťažných výstav organizovaných ZSF, pre exponáty dospelých a mládeže. Vystavovanie a hodnotenie exponátov v triede pohľadníc sa riadi aktuálne platným Výstavným poriadkom ZSF a platia preň všetky pravidlá ako pre ostatné súťažné výstavné triedy.

2. Definícia pohľadnice

Pohľadnica je dvojrozmerný poštový objekt s ilustráciou, resp. obrázkom určený na posielanie krátkych správ bez obálky prostredníctvom poštového systému. Pohľadnice môžu byť nepoužité alebo poštovo použité (poslané prostredníctvom poštového systému).

V exponáte pohľadníc sú povolené len originálne dobové pohľadnice, t. j. neskôr vyhotovené novotlače (reprinty) možno prezentovať len výnimočne. Súkromne vytvorené fotografické pohľadnice riadne zaslané poštou, nie sú samy osebe vhodné pre celý exponát, sú však povolené ako jeho súčasť.

3. Zásady rozvoja exponátu

3.1 Zámer, plán a spracovanie

Exponát pohľadníc sa spracováva geograficky (topograficky), tematicky alebo

podľa osobitného aspektu (umelec, fotograf, tlačová technika, tlačiareň/vydavateľ, materiál), výhradne podľa vlastného výberu vystavovateľa. Názov a plán musia byť uvedené na úvodnom liste a musia byť napísané v slovenskom jazyku, vo výnimočných prípadoch v niektorom z úradných jazykov FIP. Plán musí ukazovať zámer a štruktúru exponátu. Názov, ako aj hlavné kapitoly a podkapitoly exponátu musia ukazovať štruktúru a logický vývoj v rámci exponátu a demonštrovať osobnú tvorivosť, vedomosti a výskum. Názov musí čo najlepšie odrážať obsah exponátu. Spracovanie exponátu sa musí riadiť zvoleným názvom a plánom. Každá pohľadnica musí mať prepojenie s vybranou témou. Mimoriadny význam má rôznorodosť (rozmanitosť) materiálu.

3.2 Vedomosti a výskum

Výskum je základným predpokladom vedomostí o zvolenej téme a prezentovaných pohľadniciach. Preukazuje sa výberom materiálu a stručným textom pripojeným ku každej pohľadnici alebo skupine pohľadníc.

3.3 Stav a vzácnosť

Prezentované pohľadnice by mali predstavovať najlepšiu možnú dostupnú kvalitu pre vybraný predmet. Vzácnosť je priamo spojená s obťažnosťou vyhľadania a získania prezentovaných pohľadníc.

3.4 Prezentácia

Exponát pohľadníc musí byť vystavi-
teľný v štandardizovaných výstavných rá-
moch medzinárodného formátu – 16 lis-
tov formátu A4, resp. POFIS. Odporúčané
rozmery výstavných listov sú:

- 1) 21 cm x 29,7 cm (rozmer A4) alebo
23 cm x 29 cm - 4 listy v jednom rade,
- 2) 42 cm x 29,7 cm (rozmer A3) alebo
46 cm x 29 cm - 2 listy v jednom rade,
- 3) 31 cm x 29 cm - 3 listy v jednom rade.

4. Hodnotenie exponátu

Exponát pohľadníc hodnotí porota
zložená zo zväzových porotcov so zodpo-
vedajúcou kvalifikáciou alebo dostatoč-
nými odbornými skúsenosťami. Hodno-
tenie prebieha podľa nasledujúcich kritérií
s pridelením maximálneho počtu bodov:

Zámer a plán..... 10 bodov
Spracovanie..... 20 bodov

Vedomosti a výskum..... 35 bodov
Stav..... 10 bodov
Vzácnosť..... 20 bodov
Prezentácia..... 5 bodov

SPOLU 100 bodov

5. Medailové ohodnotenie exponátu

Pre priznanie medaily alebo diplomu
na medailu platia pre exponáty pohľadníc
rovnaké kritéria ako pre všetky ostatné
výstavné triedy, pričom sa riadi aktuálne
platným Výstavným poriadkom ZSF. Ex-
ponáty pohľadníc môžu byť ocenené špe-
ciálnymi cenami a blahoželaním poroty.

Záverečné ustanovenie:

Tieto pravidlá schválila Rada ZSF
na svojom zasadnutí dňa 13. júna 2020
v Bratislave, nadobudli platnosť dňom
schválenia Radou ZSF.

Pokyny pre posudzovanie exponátov pohľadníc na výstavách ZSF

Vojtech Jankovič

1. Úvod

1.1 Cieľom týchto pokynov je poskyt-
núť podporu tak porotcom ako aj vysta-
vovateľom a poskytnúť im praktické rady,
ako by sa mali pravidlá pre hodnotenie
exponátov pohľadníc aplikovať.

1.2 Pravidlá pre hodnotenie exponátov
pohľadníc zahŕňajú všeobecné princípy
toho, čo môže obsahovať exponát pohľad-
níc a ako by mal byť spracovaný a prezen-
tovaný.

1.3 Tieto pokyny nie sú vyčerpávajúce.
Každý exponát sa posudzuje na základe
jeho vlastnej podstaty.

1.4 Na podrobnejšie prezentovanie
exponátu môže vystavovateľ pripraviť
zhrnutie exponátu (tzv. synopsis), ktoré
sa zasiela pred výstavou organizačnému
výboru a dostávajú ho porotcovia, aby sa
lepšie oboznámili s exponátom a mohli
sa precíznejšie pripraviť na jeho hodno-
tenie. Zhrnutie exponátu nenahrádza
úvodný list alebo plán, ale ich dopĺňa
úvedením podrobností o spracovaní, vý-
bere, výskume, znalostiach a prezentácii
exponátu. Odporúča sa, aby zhrnutie ex-
ponátu obsahovalo maximálne dve stra-
ny formátu A4.

2. Definícia exponátu pohľadnic

2.1 Exponát

Exponát pohľadnic je vlastným tvorivým dielom autora. Môže mať geografické (topografické) spracovanie, vrátane napríklad ilustrácií z miesta alebo lokality. Môže sa tiež rozvíjať tematicky alebo môže mať ako predmet záujmu fotografia, umelca, vydavateľa, tlačiarne, tlačový proces alebo materiál. Originálny prístup a kreativita môžu viesť k rôznym spracovaniam exponátu. Napríklad, udalosť môže byť zobrazená formou reportáže.

2.2 Pohľadnica

Pohľadnica je dvojrozmerný poštový objekt s ilustráciou, resp. obrázkom určený na posielanie krátkych správ bez obálky poštou. Veľkosť, tvar a materiál pohľadnic sa môžu líšiť. Dôraz sa kladie na obraz, a nie na použitie alebo filatelistické zvláštnosti (ak nejaké sú).

Pohľadnica môže byť vyhotovená rôznymi technikami (ručne kreslené alebo maľované, vyšívané, fotografické a pod.) na rôznych druhoch materiálov (papier, kartón, textília, kôra a pod.). Okrem toho...

- použité pohľadnice (také, ktoré prešli poštovou prevádzkou alebo boli iným spôsobom poštovo spracované) musia obsahovať atribúty preukazujúce poštové použitie;
- nepoužité (poštovo nespracované) pohľadnice musia mať vytlačený text alebo adresné linky, napríklad vo forme oblasti pre poštové údaje, ktoré ukazujú, že pohľadnica bola určená na odoslanie bez použitia obálky.

Súkromne vytvorené fotografické pohľadnice riadne zaslané poštou, nie sú samy osebe vhodné pre celý exponát, sú

však povolené ako súčasť (nepresahujúce 10%) exponátu. Poštovo nepoužité súkromne vytvorené fotografické pohľadnice nie sú v exponátoch pohľadnic povolené.

3. Kritériá posudzovania

3.1 Zámer, plán a spracovanie

V exponáte musí existovať jasné prepojenie medzi názvom, štruktúrou a spracovaním vrátane informácií o tom, ako sa vystavovateľ rozhodol rozvíjať tému, t. j. ako pristupuje k výberu pohľadnic na ilustráciu tejto témy a spôsob, akým materiál používa. Titulný, resp. úvodný list s plánom exponátu by mal viesť k príbehu (dejovej línii) exponátu, ktorá vedie diváka celým exponátom. Špeciálne ocenenie získava vlastný tvorivý prístup, originalnosť, predstavivosť a kreatívne nápady.

Zámer a plán sa hodnotia podľa vzťahu medzi názvom, plánom a rozvinutím príbehu (dejovej línie) v rámci celého exponátu.

Spracovanie sa posudzuje zväžením výberu položiek a ich umiestnením v rámci príbehu, ako aj umiestnením vhodného textu vzťahujúceho sa k pohľadniciam. Pri výbere pohľadnic sa zohľadňuje rozmanitosť (variabilita) použitého materiálu.

V prípade exponátu pohľadnic je rovnako dôležité spracovanie a podrobný opis typografického spracovania, spôsobu tlače, tlačiarne a vydavateľa. Ak takéto informácie nie sú k dispozícii, treba vysvetliť dôvod prečo tomu tak nie je.

3.2 Znalosti a výskum

Výskum je nevyhnutným predpokladom pre znalosť témy, čo musí byť zdokumentované výberom a rôznorodosťou materiálu, ako aj stručným textom vzťahujúcim sa k pohľadniciam. Pod rôznorodosťou sa rozumie rôznorodosť pohľadnic z pohľadu techniky, autora, vydavateľa,

farebnosti, prípadne aj rozmerov a krajiny vydania. Texty musia obsahovať základné informácie o téme a môžu obsahovať informácie o fotografovi alebo umelcovi. Rovnako možno preukázať vhodným spôsobom informácie o typografickom spracovaní, spôsobe tlače a tlačiarni/vydavateľovi. Pohľadnice musia byť správne zvolené vzhľadom na danú tému a sprievodný text musí byť správny.

Osobné vedomosti a výskum možno preukázať aj prítomnosťou materiálu, v ktorom sa uskutočnil iba malý alebo žiadny výskum, napríklad neobvyklá zberateľská oblasť. Tematické vedomosti možno tiež preukázať použitím materiálu, ktorý má tematickú súvislosť, ktorú objavil vystavovateľ.

3.3 Stav a vzácnosť

V exponáte by mala byť prezentovaná najlepšia dostupná kvalita pre vybraný predmet. Chýbajúce alebo ohnuté rohy, škrabance, odery a pod. negatívne ovplyvňujú hodnotenie stavu materiálu, s určitou mierou tolerancie pri starších, poštou použitých pohľadniciach. Podobne aj v prípade starších pohľadníc s rukopisom na obrazovej strane pred zavedením rozdelenej adresnej strany, ak písmo nie je v mimoriadne zlej kvalite, rozmazané, s atramentovými machulami, škvrnami atď.

Vzácnosť je priamo úmerná obťažnosti pri hľadaní prezentovaných pohľadníc a ich získania – ako ťažké by bolo vytvoriť duplicitný exponát. Niektoré súkromne vytvorené fotografické pohľadnice (tiež označované ako „reálne fotografie“ z anglického real photo picture postcards) použité ako pohľadnice môžu byť takmer jedinečné, pretože sa často vyrábajú len vo veľmi malom počte. Dokonca aj niektoré tlačené pohľadnice môže byť veľmi ťažké

nájsť. Pohľadnice s podrobnosťami o ľudoch, činnostiach, doprave, vyobrazených objektoch atď. sú spravidla dôležitejšie ako všeobecné pohľady, najmä ak na tieto konkrétne autor exponátu poukazuje a v svojej téme ich využíva.

Pohľadnice zo zlatej éry pohľadníc boli často vytlačené viacerými vydavateľmi vo viacerých variantoch. Dobové varianty je možné považovať za originály, zatiaľ čo moderné novotlače (reprinty) musia byť prezentované ako také, a vo veľmi obmedzenom rozsahu.

Originálny fotografický archívny materiál, ktorý slúžil ako podklad pre eseje a skúšobné tlače použité pri príprave pohľadnice, je vítaný a vysoko hodnotený.

Falzifikáty, ktoré takto nie sú jasne označené, majú za následok zníženie výsledného bodového hodnotenia.

3.4 Prezentácia

Pri hodnotení prezentácie je dôležitý celkový dojem z exponátu a jeho variabilného usporiadania – vhodná farba a rozmer výstavných listov, farebnosť a veľkosť textových popisov, rozloženie materiálu na listoch a usporiadanie listov v rámci celého exponátu.

Pri prezentácii pohľadnice sa zobrazuje obrazová strana pohľadnice; adresná (neobrazová) strana sa zaraďuje len výnimočne, ak je to nevyhnutné na dokumentovanie autora, vydavateľa alebo iného dôležitého faktu. Pri prezentovaní adresnej (neobrazovej) strany pohľadnice sa odporúča použiť zmenšenú farebnú kópiu so zodpovedajúcim popisom.

Orámovanie alebo zvýraznenie pohľadníc podložením môže zlepšiť vizuálny dojem. Text musí byť pútavý, gramaticky správny, dostatočne informatívny,

no krátky a výstižný, napísaný vhodnou voľbou typu a veľkosti písma. Pri grafickom dizajne výstavných listov je potrebné vyhnúť sa výrazným farbám a odtieňom, zbytočným kresbám a ornamentom. Ilustrácie (mapy, kresby atď.) alebo predmety, ktoré majú priamu spojitosť s témou alebo vývojom pohľadnice, možno použiť

v obmedzenom rozsahu, nie však tak, aby prevažovali nad pohľadnicami.

Záverčné ustanovenie:

Tieto pokyny zobrala na vedomie Rada ZSF na svojom zasadnutí dňa 13. júna 2020 v Bratislave, nadobudli platnosť dňom zozbierania na vedomie Radou ZSF.

Súťažné filatelistické výstavy

Vojtech Jankovič

Prinášame aktuálny stav zahraničných a domácich súťažných filatelistických výstav, vrátane nominácií národných komisárov a porotcov na zahraničné výstavy.

Zahranické filatelistické výstavy

Viacere tohtoročné výstavy boli zrušené (BULGARIA 2020) alebo presunuté z dôvodu pandémie. Žiaľ, tá stále neutícha, takže uvádzaný momentálny stav sa ešte môže zmeniť. V prehľade sú uvedené aktuálne súťažné filatelistické výstavy prístupné pre exponáty vystavovateľov ZSF.

- Svetová výstava LONDON 2020 vo Veľkej Británii je preložená na nový termín 19. – 26. 2. 2022 ako LONDON 2022, národný komisár P. Lazar a prijaté exponáty zostávajú v platnosti (P. Csicsay, P. Lazar, P. Osuský), nominácia V. Jankoviča na porotcu sa ruší, je potrebné zaslať nomináciu opäť po vyzvaní organizátormi.
- Svetová výstava INDONESIA 2020 v Indonézii je preložená na 5. – 8. 11. 2020, národný komisár nebol nominovaný, bola zaslaná nominácia V. Jankoviča na porotcu.
- Medzinárodná výstava OSTROPA 2020 v Nemecku je preložená na 5. – 8.

11. 2020, národný komisár M. Bachratý a prijaté exponáty zostávajú v platnosti (R. Rakovský, J. Píša, O. Jarabica, J. Máj, M. Bachratý, P. Csicsay, F. Divok, + SP/POFIS, náhradník I. Banás).

- Medzinárodná výstava PRAGA PICCOLA 2020 v Českej republike (11. – 13. 9. 2020) – výstava prístupná pre našich vystavovateľov len v prípade, že sú členmi SČF alebo ArGe Tschechoslowakei. Preto nebol vymenovaný národný komisár ZSF a prípadní záujemcovia majú kontaktovať priamo organizátorov.
- Národná výstava s medzinárodnou účasťou ÖVEBRIA 2020 v Rakúsku (2. – 4. 10. 2020), národný komisár nebol zatiaľ vymenovaný, návrhy P. Lazar (nevyjadril sa), M. Ňaršík (neakceptoval).
- Svetová výstava IPEX 2021 v Južnej Afrike je preložená na 9. – 13. 11. 2021, národný komisár P. Lazar, bola zaslaná nominácia V. Jankoviča na porotcu.
- Svetová výstava IBRA 2021 v Nemecku (6. – 9. 5. 2021), národný komisár nebol vymenovaný, návrh Miroslav Bachratý (predbežne odmietol), ďalší návrh Vojtech Jankovič, bude zaslaná nominácia V. Jankoviča na porotcu.
- Svetová výstava PHILANIPPON 2021 v Japonsku (25. – 30. 8. 2021), národ-

ný komisár zatiaľ nebol vymenovaný, bude zaslaná nominácia V. Jankoviča na porotcu.

- Medzinárodná výstava NOTOS 2021 v Grécku (19. - 22. 11. 2021), národný komisár zatiaľ nebol vymenovaný, návrh P. Osuský (nevyjadril sa), ďalší návrh V. Jankovič, bude zaslaná nominácia V. Jankoviča na porotcu a možno aj P. Osuského (nevyjadril sa).
- Svetová výstava HUNFILEX 2022 v Maďarsku (31. 3. - 3. 4. 2022), národný komisár zatiaľ nebol vymenovaný, návrh P. Csicsay (zaslal súhlas), bude zaslaná nominácia V. Jankoviča na porotcu.
- Svetová výstava HELVETIA 2022 vo Švajčiarsku (18. - 22. 5. 2022), národný komisár zatiaľ nebol vymenovaný, bude zaslaná nominácia V. Jankoviča na porotcu.
- Svetová výstava jednorámových exponátov a literatúry CAPEX 2022 v Kanade (9. - 12. 6. 2022), národný komisár zatiaľ nebol vymenovaný, návrh M. Ňaršík (zaslal súhlas), zvažuje sa nominácia V. Jankoviča na porotcu.

Záujemcovia o vystavovanie na príslušnej výstave si pozrú detaily o výstave a kontaktujú národného komisára ZSF. V prípade, že tento nie je vymenovaný, kontaktujú predsedu Výstavnej komisie ZSF: Vojtech Jankovič (filanotes@gmail.com).

Zaslanie nominácie na porotcu neznamená, že na výstave bude automaticky

vymenovaný. Skôr naopak, je veľká pravdepodobnosť, že nebude – sme malá krajina, zatiaľ stále s limitovanou diplomaciou vo svetových filatelistických štruktúrach – preto sú nominácie zasielané na každú výstavu s nádejou, že niekde sa vydará.

Domáce filatelistické výstavy

Situácia s našimi domácimi súťažnými filatelistickými výstavami nie je ružová, lebo dve súťažné výstavy, plánované na rok 2020 (Národná filatelistická výstava s medzinárodnou účasťou NITRA 2020, Prvá slovenská súťažná výstava pohľadníc v Poprade), boli zrušené a o ďalších sa zatiaľ veľmi nehovorí. Jediná výstava, ktorá je momentálne v štádiu zvažovania, je Medzinárodná filatelistická výstava jednorámových exponátov, o usporiadaní ktorej v roku 2021 uvažuje KF 52-51 Nitra. Bližšie informácie zatiaľ nie sú známe.

Rada ZSF a Výstavná komisia ZSF vyzývajú členov a kluby filatelistov na usporiadanie regionálnych výstav a všeobecnej národnej filatelickej výstavy v rokoch 2021 a 2022. Záujemcom poskytneme maximálnu podporu vo všetkých smeroch, v ktorých máme kompetencie a skúsenosti. Okrem iného Rada ZSF pripravuje nový mechanizmus financovania súťažných filatelistických výstav, ktorý bude ich organizátorom významne nápomocný.

Viete, že...

Pre abonentov našej novinkovej služby sa zmenili zľavy pri nákupe noviniek Slovenskej pošty, a. s.? Rada ZSF na svojom zasadnutí 13. 6. 2020 odsúhlasila nový Štatút novinkovej služby s platnos-

ťou od 1. 7. 2020, podľa ktorého výška zľavy závisí od predpokladanej výšky ročného odberu noviniek pre dané odberné miesto. Zľavy sa pohybujú v rozsahu 4 až 10 %.

Zasadanie Slovenskej filatelickej akadémie v Trenčíne

Jozef Korený

Posádkový klub Trenčín sa stal opäť miestom zasadania Slovenskej filatelickej akadémie, a to v sobotu 26. októbra 2019. V úvode zasadania Jozef Korený - čestný predseda KF pri Posádkovom klube Trenčín - privítal účastníkov zasadania. Následne prevzal riadenie zasadania Ing. Otto Piszton - tajomník SFA. Zasadania sa medzi inými zúčastnili Ing. Jarmila Brichtová z Ministerstva dopravy a výstavby SR z odboru poštových služieb a Miroslav Ňaršík - čestný predseda ZSF.

Na zasadaní SFA boli prednesené prednášky, ktoré opäť posunuli naše poznanie o poštovej histórii Slovenska a problematike poštových služieb v Európskej únii. Prednášky otvorila Ing. Jarmila Brichtová na tému „Výstupy štúdií o poštových službách riešených pre Európsku komisiu v rokoch 2018 – 2019“. Nasledoval Peter Severin z Prahy na tému „Rakúska pošta na území dnešného Slovenska“ s prezentáciou svojej publikácie k uvedenej téme. Nasledovala prednáška Huberta Dobála z Košíc „Poštová história Banskej Bystrice a Považskej Bystrice“. Ivan Tvrďý z Hlohovca predniesol prednášku Alexandra Urminského z Piešťan „Pltníctvo na Slovensku vo filokartii“. Na záver zasadania odznela prednáška Ondreja Sulu z Melčíc - Lieskového na tému „Poľ-

ná pošta v I. svetovej vojne so zreteľom na Slovensko“.

Pre hladký priebeh zasadania servisnú službu zabezpečili Ing. Karol Milan - tajomník KF, Ing. František Horečný - novinkár a hospodár KF, a Marta Koprivňanská - samostatný odb. referent PK Trenčín. Účastníci si v čase prestávky tradične vymieňali svoje „poštové poklady“ na doplnenie svojich exponátov, ako aj v družnej besede si vymenili svoje nové poznatky z oblasti poštovej histórie.

Filatelistické exponáty Slovenskej pošty

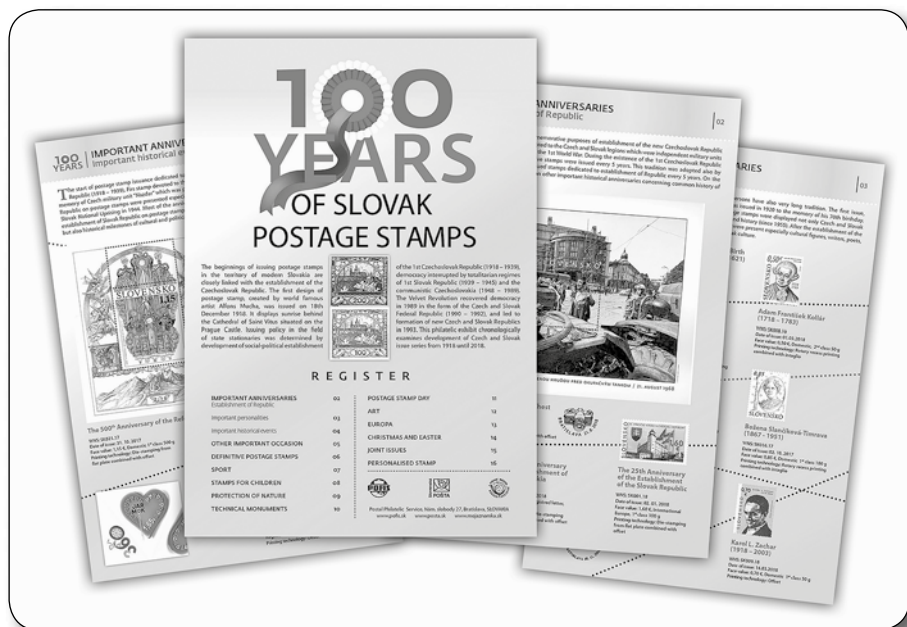
Prehľad súťažných a propagačných filatelistických exponátov Slovenskej pošty, a. s. a ich úspechov ako odpoveď vedúceho POFISu Mgr. Martina Vanča, PhD. na otázku redakcie nášho zväzového časopisu SPRAVODAJCA ZSF.

ZSF: Aké má Slovenská pošta, a. s. (súťažné) exponáty a na akých výstavách a s akým hodnotením ich vystavila?

M. Vančo: Svetová poštová únia so sídlom v Berne (Universal Postal Union, skr. UPU) organizuje pre poštových operátorov od roku 2008 súťaž „International Competition Class for issuing postal authorities UPU members countries and their territories“. Do roku 2012 boli všetky krajiny hodnotené v jednej kategórii nezávisle

od počtu emitovaných poštových známok, pričom exponáty bodujú porotcovia zo svetovej filatelistickej asociácie FIP (Fédération internationale de Philatélie) rovnakým spôsobom ako exponáty filatelistov, čo zaručuje nestrannosť a zároveň vysokú profesionalitu hodnotenia exponátov.

V minulom roku Slovenská pošta, a. s., získala zlatú medailu v triede A pre poštových operátorov vydávajúcich do 30 emisií poštových známok za exponát **100 Years of Slovak Postage Stamps** na svetovej filatelistickej výstave CHINA 2019 konaanej v čínskom meste Wuhan od 11. do 17. júna 2019 (1. Slovensko 90 bodov, 2. B&H Mostar 82 bodov, 3. Maurícius + Maroko po 81 bodov).

Exponát predstavil poštové známky vydané za posledné 3 roky v rámci konceptu 100. výročia vzniku Česko-Slovenska a s ním súvisiacim výročím vydávania česko-slovenských poštových známok. Pozostával zo 16 výstavných listov formátu A4 a prezentoval jednotlivé emisné rady poštových známok so stručnou históriou ich vzniku siahajúcou naozaj častokrát až do čias I. Česko-slovenskej republiky, ako v prípade emisií Osobnosti alebo Historických výročí kontinuálne vychádzajúcich počas celého storočia. Originalita prezentácie poštových známok, za ktorú exponát získal takmer plný počet bodov (24 z celkovej počtu 25) ale nebola jediným hodnotiacim kritériom odbornej poroty bodujúcej vystavené exponáty. Predmetom hodnotenia bola aj funkčnosť známok v poštovom styku a všeobecný záujem o poštové známky v oblasti verejnej potreby, ktorý bol ohodnotený tiež najvyšším bodovým ohodnotením (29 bodov z celkovej počtu 30). Ďalšími dvoma hodnotenými kategóriami boli technická kvalita vystavovaného materiálu (26 bodov z celkovej počtu 30) a filatelistický význam (11 z 15), za ktoré síce exponát nezískal maximum bodov, neovplyvnilo to však zásadne jeho celkové ohodnotenie, ktoré bolo najvyššie zo všetkých exponátov prihlásených do súťaže Svetovej poštovej únie.

To však nie je jediný exponát Slovenskej pošty, a. s. – v predchádzajúcich rokoch sme pripravili a úspešne vystavili viacero ďalších exponátov:

- 1. miesto na Svetovej filatelickej výstave PORTUGAL 2010 v Lisabone v súťažnej triede Svetovej poštovej únie za filatelistický exponát **The Slo-**

vak Stamps Times prezentujúci poštové známky vydané v rokoch 2007 – 2009

- 1. miesto na „25. kongrese svetovej poštovej únie v Dohe, 2012, v súťažnej triede A pre poštových operátorov vydávajúcich do 30 emisií poštových známok ročne za filatelistický exponát **StampsTour Slovakia** prezentujúci poštové známky vydané za posledných 5 rokov. (1. Slovensko 73 bodov, 2. Cyprus 58 bodov, 3. Pakistan 54 bodov)
- 1. miesto v súťažnej triede A pre poštových operátorov vydávajúcich do 30 emisií poštových známok ročne za filatelistický exponát **Stamps University** prezentujúci poštové známky vydané za posledné 3 roky na Svetovej filatelickej výstave MALAYSIA 2014 v Kuala Lumpur. (1. Slovensko 60 bodov, 2. Vietnam 54 bodov, 3. B&H Mostar + Bahrajn 51 bodov)
- 1. miesto v súťažnej triede A pre poštových operátorov vydávajúcich do 30 emisií poštových známok ročne za filatelistický exponát **Slovak PhilaPedia: The Free Slovak Philatelic Encyclopedia** prezentujúci poštové známky vydané za posledné 3 roky na Svetovej filatelickej výstave SINGAPORE 2015 v Singapurskej republike. (1. Slovensko, 2. B&H Mostar, 3. Vietnam)
- 1. miesto v súťažnej triede A pre poštových operátorov vydávajúcich do 30 emisií poštových známok ročne za filatelistický exponát **Stamp Guide: Baedeker** prezentujúci poštové známky vydané za posledné 3 roky na Svetovej filatelickej výstave World Stamps Show NY 2016 v New Yorku

(USA). (1. Slovensko, 2. Maurícius, 3. B&H Sarajevo)

- 1. miesto v súťažnej triede A pre poštových operátorov vydávajúcich do 30 emisií poštových známok ročne za filatelistický exponát **Good Idea Slo-**

vakia prezentujúci poštové známky vydané za posledné 3 roky na 35. ázijskej filatelickej výstave MACAO 2018 v čínskom Macau. (1. Slovensko 83 bodov, 2. B&H Mostar 78 bodov, 3. Argentína 75 bodov)

101 rokov od premenovania Prešporuku na Bratislavu

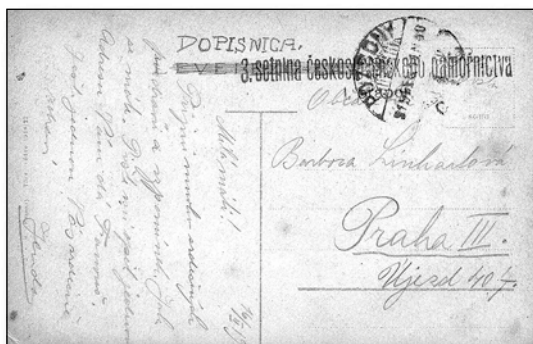
(1. prápor čs. námorníctva – poľná pošta 1919)

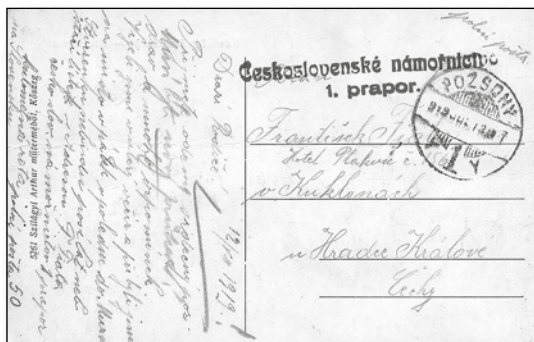
Jaroslav Tomandl

Abstrakt: Nález dobovej pohľadnice z roku 1919 s modrým dvojriadkovým označením útvaru odosielateľa „3. setnina československého námorníctva / 1. prapor.“, ktorá autentickým spôsobom ilustruje premenu názvu Prešporok (Pozsony) na Bratislava. Nález je doplnený krátkym popisom vzniku a činnosti poľnej pošty pre československé vojenské jednotky na Slovensku a súhrnom filatelistických článkov venovaných tejto problematike.

Bratislava a Dunaj v námetovej filatelii a poštovej histórii – tým sa zaoberám už dlhé roky. Keď sa mi pred časom dostala do rúk celistvosť poľnej pošty československého námorníctva z roku 1919 v Bratislave, bol to ďalší zaujímavý podnet v mojom zberateľstve – v mojom filatelistickom bádání.

Jedna z ďalších celistvostí z mojej skromnej zbierky poľnej pošty na Slovensku v rokoch 1919 – 1920 nesie dátum 16. február 1919. Pozdrav z Bratislavy píše toho dňa námorník Linhart svojej matke do Prahy. Linhart

na obrazovej strane celistvosti – na pohľadnici Bratislavy – poctivo začernil maďarský názov POZSONY a vlastnoručne ho nahradil názvom „BRATISLAVA“. Celistvosť je teda z doby, keď sa nový názov rodil. Premenovanie bolo oficiálne oznámené v Úradných novinách župy Prešporskej zo dňa 27. marca 1919 (na základe rozhodnutia Ministerstva s plnou mocou pre správu Slovenska

v čele s Vavro Šrobárom z 22. februára 1919).

Prikladám moju jedinú fotografiu československého námořnictva v Prešporku pri vojenskej prehliadke vo februári 1919 (v dňoch 4. - 5. februára).

Uplynulo takmer 50 rokov od uverejnenia príspevku Jiřího Nekvasila „Polní pošta čs. námořníků v Bratislavě 1919“ v brnianskom filatelistickom magazíne MERKUR [marec 1971, č. 3 (24)]. Autor potom zopakoval tieto informácie v závere rozsiahleho pojednania „Lodní pošta rakousko-uherského námořnictva v letech 1914 - 18“, vo Filatelistických zošitoch časopisu FILATELIE č. 16–19/1975.

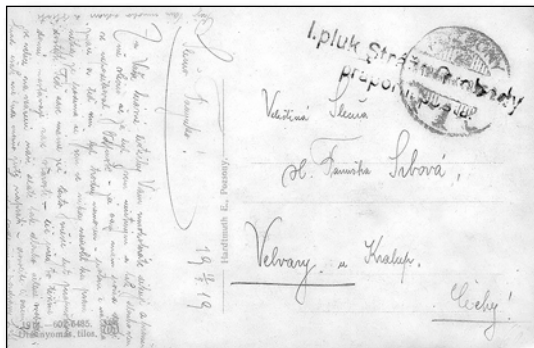
Neskôr som si dopĺňal informácie z viacerých prameňov. Snáď najúplnejšiu katalogizáciu poštových pečiatok Čs. poľnej pošty z rokov 1919 – 1920 urobil

doc. Ing. Jozef Tekel, DrSc. Bola uverejnená v publikácii ZSF - Filatelistickej state č. 3/1983. Veľmi zaujímavý článok od toho istého autora uverejnil časopis ZSF Slovenská filatelia, ročník II./č.12 pod názvom JUBILEUM POĽNEJ POŠTY NA SLOVENSKU. Článok sa venuje najmä popisu činnosti česko-slovenských vojenských jednotiek pri oslobodzovaní Slovenska, s poznámkami o prevádzke poľnej pošty.

Nemožno nezmieniť zaujímavý článok ZÁHORIE – PRVÉ ČESKOSLOVENSKÉ PREDMOSTIE V ROKU 1918 v časopise Filatelie 10/1995, autorom ktorého bol iný známy slovenský filatelist - MVDr. Pavol Hallon.

Nariadenie k začatiu činnosti poľnej pošty pre československé vojenské jednotky na Slovensku bolo zverejnené Dodatkom k Dennému rozkazu č. 21 Veliteľstva čs. vojska na Slovensku zo dňa 20. 12. 1918. Nasledovalo uverejnenie tohto rozkazu vo Vestníku ministerstva pôšt a telegrafov č. 4/1918. Rozkaz bol splnený 1. januára 1919. V súlade s tým boli dané do činnosti poľné poštové úrady č. 22, 46, 75 a triediareň poľnej pošty v Uherstskom Hradišti. Dňa 20. januára 1919 začal fungovať ešte úrad poľnej pošty č. 50. Prvý januárový deň roku 1919 sa tak stal oficiálnym začiatkom činnosti československej poľnej pošty ako takej. Do doby ustanovenia čs. poľnej pošty boli zásielky od vojska bojujúceho na Slovensku odosielané z miestnych slovenských poštových úradov. Boli oslobodené od poštovného. (Ďalšia kapitola čs. poľnej pošty bola spojená s rokom 1938 – v čase mobilizácie).

Dôvetok: Okrem 1. práporu československého námorníctva (zloženého z bývalých príslušníkov rakúsko-uhorského vojnového námorníctva) tvorili bratislavskú (vtedy ešte prešporskú) posádku dva prápory čs. legionárov 33. streleckého pluku, 1. prápor 1. pluku Stráže Slobody, jedna delostrelecká batéria a obrnený vlak s posádkou čs. námorníkov.

101 Years since the Renaming of Prešporok to Bratislava

(1st Battalion of the Cc. Navy - Field Post 1919)

Jaroslav Tomandl

Abstract: The discovery of a contemporary postcard from 1919 with a blue double-line identification of the sender's unit "3. setnina československého námorníctva / 1. prapor.", which illustrates the transformation of the name Prešporok (Poszony) to Bratislava in an authentic way. The finding accompanies a short description of the origin and activities of the field post for Czechoslovak military units in Slovakia and a summary of philatelic articles devoted to this issue.

Naše rady opustil doc. PhDr. Ivan Chalupecký, Dr. h. c.

Narodil sa 16. marca 1932 v Spišskej Novej Vsi, väčšiu časť života však prežil v Levoči, kde pôsobil ako historik a archivár.

Doc. PhDr. Ivan Chalupecký, Dr. h. c. bol od roku 1966 členom, novinkárom a neskôr aj predsedom klubu filatelistov ZSF v Levoči, kde sa venoval výchove detí a mládeže ako vedúci krúžku mladých filatelistov. Od roku 1999, po zániku klubu filatelistov v Levoči, bol členom klubu filatelistov v Spišskej Novej Vsi.

Záujmovou oblasťou PhDr. Ivana Chalupeckého bola poštová história, predovšetkým výskum poštových tratí, sadzieb a používanie poštmajstrovských pečiatok. Podieľal sa aj na organizácii inaugurácií známok v Levoči a Spišskom Podhradí, viacerých propagačných i súťaž-

ných výstav, na ktorých vystavoval prednámkové kuriozity. Neúnavná bola jeho publikačná a prednášková činnosť, najmä z oblasti histórie poštovej prepravy a činnosti poštových staníc a úradov na Spiši. Jeho srdcovou záležitosťou však bol Majster Pavol z Levoče a jeho dielo.

Za obetavú prácu na poli vzdelávania a propagácie filatelie bol v roku 2006 ocenený zlatým Čestným odznakom ZSF a Cenou ZKF VR za rok 2008.

Opustil nás 12. júna 2020 vo veku 88 rokov, aj keď ho už niekoľko rokov trápili zdravotné ťažkosti, predsa len nečakane. Rozlúčka so zosnulým bola dňa 14. júna 2020 v bazilike sv. Jakuba v Levoči.

Češť jeho svetlej a nezabudnuteľnej pamiatke!

František Divok

A je nás o jedného menej – Ing. Ján Čaplovič

Je to vždy smutná správa, keď nás opustí niekto blízky.

Smutná i vtedy, keď sa to stalo v požehnanom veku.

V decembri 2019, vo veku 88 rokov, navždy opustil Klub filatelistov Ladislava Novotného v Bratislave jeho zakladajúci člen *Ing. Ján Čaplovič*.

Bol členom všetkých výborov klubu od jeho založenia (1965), distribútorom

noviniek československých i slovenských poštových známok, matrikárom a nakoniec podpredsedom výboru. V čase maximálneho rozkvetu klubu viedol matriku 560 členov klubu a 160 členov KMF. Za svoju prácu bol vyznamenaný Zlatým čestným odznakom ZSF a ďakovným listom predsedu ZSF. Poznali sme ho ako zberateľa československých, slovenských a anglických známok.

Bol známy svojou náročnosťou voči sebe i voči iným.

Za všetko, čo urobil pre klub si zaslúži náš obdiv a trvalú spomienku.

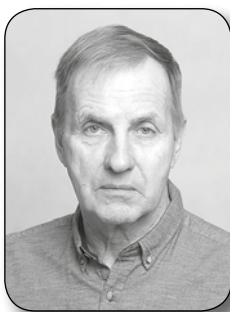
Janko, budeš nám chýbať a ďakujeme Ti, za všetko čo si vykonal v prospech klubu.

Češť Tvojej pamiatke.

Lubomír Floch, predseda a výbor klubu

Náš jubilant 70 ročný plk. v. v. Ing. František Horečný

Narodil sa 19. 5. 1950 v Lie-tavskej Lúčke. Členom ZČSF v KF Příbram bol od 1. 1. 1977. Členom KF 52 - 19 Trenčín od 1. 1. 1983. Hospodárom KF od roku 1983 a novinkár klubu od roku 1988 doteraz. Je tiež členom klubu Fera Horniaka. Jeho zberateľskými záujmami sú známky ČSFR, Slovenska, Českej republiky, Umenie na známkach, Ruky ako symbol práce a priateľstva, Horolezectvo. Pracoval v organizačných výborov výstav. Pri usporiadaní Národnej filatelistickej výstavy v roku 1986 bol v organizačnom výbore výstavy hospodárom. Na 11. národnom kongrese MF v roku 1987 bol členom OV kongresu. Moderovala ho herečka Jana Nagyová „Arabela“. Viedol kroniku klubu a tvoril propagačné a informačné výstavy v priestoroch V ASR. Bol členom RK na Filatelistickej výstave „60. výročie I. slovenskej výstavy poštových známok“ konanej v dňoch 25. 6. - 3. 7. 1988 a Krajskej filatelistickej výstave družobných krajov Brno, Halle, Győr, Zielona Góra v dňoch 18. - 27. 5. 1990. Na Krajskej filatelistickej výstave poštových známok LAUGARICIO - 95 konanej pri príležitosti 205. výročia pošty v Trenčíne a 70. výročia I. slovenskej výstavy poštových známok v Trenčíne v dňoch 29. 7. - 2. 8. 1998 bol vedúci ekonomického

odboru výstavy. V organizačnom výbore filatelistickej výstavy LAUGARICIO - 2000 usporiadanej pri príležitosti 75. výročia KF v Trenčíne, EURÓPA v Trenčíne a Deň Armády Slovenskej republiky konanej v dňoch 19. 6. - 29. 9. 2000 bol členom technického odboru. V organizačnom výbore Krajskej filatelistickej

výstavy s medzinárodnou účasťou LAUGARICIO - 2003 konanej v dňoch 2. 3. - 9. 3. 2003 bol predsedom RK. Pri usporiadaní propagačnej filatelistickej výstavy LAUGARICIO - 2010 konanej v dňoch 12. - 30. 3. 2010 bol hospodárom OV. Od roku 1993 spolupracuje s KF v Uherskom Brode pri zabezpečovaní známok ČR pre členov nášho klubu. Aktivity mal vo vysokohorskej turistike. Je vedúcim Klubu fotografov pri PK Trenčín. **Jeho práca bola ocenená udelením zlatého Čestného odznaku ZSF.**

Milý Ferko, do rokov nasledujúcich Ti v mene vedenia KF 52 - 19 Trenčín prajem hlavne dobré zdravie, rodinnú pohodu ako aj veľa prírastkov do Tvojej zbierky umenia a poštových známok Slovenskej republiky. Bohatú úrodu z Tvojej krásnej záhradky a veľa pekných stretnutí s priateľmi „zúbkovaného sveta“.

Jozef Korený

- čestný predseda KF 52 - 19 Trenčín

Lubomír Floch oslávil 75 rokov

Medzi významné osobnosti filatelistického diania na Slovensku patrí náš jubilant **doc. Ing. Lubomír Floch, PhD.**, ktorý dňa 19. marca 2020 oslávil okrúhle životné jubileum 75 rokov.

Filateliu sa venuje od svojich školských rokov, členom klubu filatelistov sa stal na jeseň v roku 1968. Po desaťročnom členstve sa stáva tajomníkom významného a aktívneho klubu filatelistov 51 – 09 Bratislava, nazvaného po filatelickej legende – Ladislavovi Novotnom, v ktorom dodnes vykonáva funkciu predsedu klubu.

V roku 1997 sa stal predsedom Združenia klubov filatelistov mesta Bratislavy a krátko potom bol zvolený na Valnom zhromaždení v Košiciach za **predsedu ZSF**.

Stále bol a je aktívnym publicistom v domácich časopisoch, ako je Spravodajca ZSF a Zberateľ, v zahraničných časopisoch, ako je FEPA News a Die Briefmarke.

Vo svojej publikačnej činnosti mapuje hlavne históriu ZSF ako aj históriu vydávania slovenských poštových známok. Je spoluautorom Špecializovaného katalógu slovenských známok a celín 2001.

Je aj aktívnym vystavovateľom v oblastiach literatúry a jednorámových exponátov.

Počas svojej bohatej filatelickej činnosti bol veľakrát ocenený. **Je nositeľom Zlatého čestného odznaku ZSF, zlatých čestných odznakov rakúskeho, poľského, a rumunského filatelistického zväzu, ako aj nositeľom Ceny ZSF.**

Jubilantovi úprimne ďakujeme za jeho obetavosť a prácu, ktorú po celé roky ochotne vykonáva pre rozvoj slovenskej filatelie a celého ZSF. Srdečne mu blahoželáme a prajeme, aby mu dlho vydržalo pevné zdravie, tvorivá energia a zaujatie pre našu spoločnú vášeň – filateliu.

za všetkých filatelistov
Zdeno Baliga

INZERCIA ZSF

Redakcia časopisu chce napomôcť prehĺbeniu informovanosti členov navzájom, budovaniu vzťahov s filatelistickými obchodníkmi. Preto v tejto rubrike uverejňujeme inzerciu členov ZSF bezplatne, v jednom čísle jeden inzerát na člena.

• Vymením - predám:

FDC + Poštové lístky: Poľsko, Cuba, ZSSR, Juhoslávia, SWA, Namibia, Transkei, Papua New Guinea, Peč. kontrolné známky RSFSR 8ks, nepeč. nezúb. zn. RSFSR 450.000 Rub (F. Deržinský)?, RUSSIA - RESTITUENDA (autor Mucha - Žena a dieťa), Sardinia č. 1, Rusko - čís.

zúb. mestská zn. 5 kop., Slovensko č. 284 VCH 13, zn. Sever. Kórei na výstrižkoch, ZZ ČR č. 1 - 3, Čína - nezúb. č. 741 - 743 r. 1963 (opice), nepeč. sér. Azerbajdžan č. 70 - 74, peč. známky Litva, Lotyšsko, Estónsko pred r. 1940 a celistvosti Komisie MCCD ICCS z Vietnamu r. 1973.

Kontakt: jkoreny.tn@gmail.com

27. 3. 2020 * **MILANOFIL 2020 – ACT NOW** * príležitostná známka v hárkovej a hárcikovej úprave, spoločné vydanie s Talianskom * GÚ: A. Ferda * OF Tiskárna Hradištka * PL: 30 ZP, TF: ? PL, H: 1 ZP + 9 K, TF ? H * papier FL * HZ 13 ½ * FDC N: A. Ferda, OF BB print * náklad: 320 tis., z toho 300 tis. v PL, 20 tis. H

709) Používanie bicykla namiesto auta

KH) Úspora vody pri sprchovaní

KP) Vypínanie elektrosprebičov zo zásuvky

KD) Zníženie spotreby mäsa

H) Desať zásad environmentálnej udržateľnosti

709 **1,70 € viacfarebná**..... 1,70
 709 H (203 x 158 mm)..... 1,70
 709 FDC2,60

Kupóny a spojky

709 KH 1,70
 709 KP 1,70
 709 KD 1,70
 709 KH+KD 1,70
 709 KH+KP+K „Zhasinanie svetla“ 1,70
 709 KD+KP+K „Nabíjanie a opätovné použitie“ 1,70

30. 3. 2020 * **Osobnosti: Andrej Sládkovič (1820 – 1872)** * príležitostná známka * N: K. Felix, LR: J. Česla * OF Tiskárna Hradištka * PL: 50 ZP, TF: 2 PL * papier FL * HZ 13 ½ * FDC N: K. Felix, OF BB print * náklad: 1 mil.

710) Andrej Sládkovič (1820 – 1872) – slovenský básnik

710 **1 € viacfarebná**..... **1,00**
 710 FDC 1,90
 710 špeciálny PaL (30.05.2020)6,00

HLASUJTE za Vašu obľúbenú známku **EUROPA 2020: Dávne poštové trasy** na <https://www.posteurop.org/europa2020> do 9. septembra 2020

UNIVERZITA TRETIEHO VEKU
ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE

PONUKA ŠTÚDIA

2020/2021

Prihláste sa a venujte čas sebe !

UNIVERZITA TRETIEHO VEKU
ŽILINSKEJ UNIVERZITY V ŽILINE

" ZBERATEĽSTVO A
FILATELIA "

NÁJDITE SI SVOJU ZBERATEĽSKÚ OBLASŤ
A ROZVÍJAJTE JU POD VEDENÍM
ODBORNÍKA

Prihláste sa a venujte čas sebe !